

Melanotaenia splendida - Keleti szivárványhal

ELSŐ LEÍRÓJA:	Peters, 1866
CSALÁD:	Melanotaeniidae
MÉRET:	12-15 cm
C°:	22-30
pH°:	6-8
Nk°:	5-20
HELYIGÉNY:	200 liter
VISELKEDÉS:	békés, csapathal
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
TARTÓZKODIK?	felső- és középső szint
ÉLETTARTAM:	5-6 év
TERM.VÉD.:	felméretlen

Melanotaenia splendida

Keleti szivárványhal

(Peters, 1866)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Melanotaenia splendida elterjedési területe (distribution map)

Fontos az általunk gondozott halak pontos leőhelyének ismerte, mert ez szolgál a legbiztosabb megkülönböztetési lehetőséggel, akár még alfajon belül is. A *M. s. inornata* Ausztrália északi részén, illetve Queensland-ben fordul elő. A *M. s. splendida* a keleti partvidék mentén, valamint részben szintén Queensland területén található meg. A *M. splendida tatei* a legdélebbi elterjedésű, majdhogynem Közép-Ausztrália a leőhelye. Queenslandtől valamelyes nyugatabbra található, elterjedési területeinek határát pedig Ausztrália legbelső régiója, illetve a

dél-ausztrál térség határolja.

A faj széles körben elterjedt, és nagyon sokféle víztípushoz alkalmazkodott a gyorsan folyó patakoktól egészen a tavakig és lagúnáig.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Hosszúkás, megnyúlt testű, kihegyesedő fejű szivárványhal. Mint rokonai, ő is osztott, két részből álló hátúszóval rendelkezik.

Jelenleg 3 alfaját különböztetjük meg:

- *Melanotaenia splendida inornata*
- *Melanotaenia splendida splendida*
- *Melanotaenia splendida tatei*

Alakja és színezete még az alfajok közt is meglehetősen variábilis. A *M. s. inornata* esetében az alapszín ezüstös, a pikkelyek irizáló kékes színben csillognak, míg minden pikkelysor között egy narancsvöröses vékony hosszanti csík fut. A fej kevésbé színes, a farkúszó sárgás-kékes tónusú, míg a hát- és a hasoldali úszók a piros, kék és sárga színeiben tündökölnek.

A *M. s. splendida* igen változatos színű, de jobbra a zöld, kék, sárga színek dominálnak oldalán, köztük kevés vöröses vékony csíkkal. Az alfaj sok variánsára jellemző egy nem túl erős, feketés tónusú hosszanti sáv az oldalán. A farkúszó általában narancssárga-barnászvörös, bár a *Bowen*-i változatnál acélkék. A hátúszók és a hasoldal úszói szinte mindig narancsos-vöröses alapszínen sárgával tarkítottak. Rendkívül szemkápráztató a *Wallaby Creek*-ből származó változat, mely égbék pikkelysorai közt piros csíkokat visel, s szinte valamennyi úszója tűzvörös színben pompázik.

A *M. s. tatei* teste acélkék – kékesszürke, s pikkelysorai közt inkább citromsárga tónusba hajló csíkok futnak. Úszóin a sárga, zöldessárga színek dominálnak, néha kicsit vegyülhet a test acélkék színével.

Korábban további két alfaja is ismert volt, melyek mára önálló faji rangot kaptak, de mindkettő könnyen

összetéveszhető a keleti szivárványhállal. Egyikük a *Melanotaenia rubrostriata*, melynek szintén kékes az alapszíne, és rajta bíbor sávok futnak, ám bár e sávok gyakran jóval vastagabbak a kékes alapszínénél. Úszóin is a test színe dominál, illetve valamivel magasabb felépítésű a keleti szivárványhálnál. Leginkább a *Melanotaenia splendida inornata* alfajra hasonlít, de még nála is nagyobb termetet érhet el. A másik, korábban alfaji rangon lévő faj a *Melanotaenia australis*. E faj kicsivel könnyebben megkülönböztethető. Az alapszín ezüstös, a háta irizáló kék, míg oldalán rendszertelenül felváltva egymást futnak fekete és narancs sávok, de megjelenhet árnyalatilag benne a zöld és kék is. A hát és farok alatti úszó feketével szegélyezett, általában sárgás – mélynarancsos színű, rajta kisebb foltokkal, de ez változhat. A farkúszó a leggyakoribb variánsok esetében pirosas – erős narancssárgás, de ismert olyan törzse is, ahol citromsárga alapon feketével pettyezett.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

Az egyik legkönnyebben tartható szivárványhal-faj, mivel meglehetősen széles körben elterjedt a természetben, ezért nagyon változatos környezeti feltételekhez kellett alkalmazkodnia. A hőmérséklet nagyon széles skálán mozog, a lelőhelyek széles skáláján akár 20 C közelébe is lesüllyed, s nagy részükön gyakran emelkedik 30 C fölé a hőmérséklet, rövidtávon e halak többsége még akár 35 C körüli vízhőmérsékletet is képes elviselni. A kémhatással szemben is kevésbé érzékenyek, mint például egyes pápua új-guineai rokonaik, az enyhén savas vizet is bírják, bár a legszerencsésebb 7-7,5-ös pH-t biztosítani nekik. A víz legyen lehetőleg középkemény – kemény, ennél fogva is a legtöbb hazai vezetékes ivóvíz alkalmas halaink gondozására. Mivel sok környezeti tényező megegyezik, néha szokták afrikai nagytavi sügérek mellé is ajánlani őket. Életmódjukban sokban emlékeztetnek a Tanganyika-tavi lazacsügérekre! Biotópjukban találkozhatnak többek között az ausztrál szivárványhállal (*Melanotaenia maccullochi*) vagy az ékszerkalászhállal (*Melanotaenia trifasciata*).

Mindenevő, nem válogatós halak, a legtöbb száraz eleséget elfogadják, mi több, mohón fogyasztják. Adjunk nekik néha szúnyoglárvát, artémiát, vízibolhát, grindálférget is, hogy vitalitásukat megőrizzék. A természetben leginkább vízre hulló rovarokat fogyasztanak. Robusztus termetű, aktívan úszó halak, így tágas helyre van szükségük, 200 liter alatt nem javasolom tartásukat. Csoportban kell őket elhelyezni, 6-8 példányukat legalább. Békés természetűek, méretüknél és igényeiknél fogva alkalmas fajok mellé bátran telepíthetjük, akár társas medencébe is. A lassú, nyugodt halakat (pl. vitorlášhal) zavarhatják aktív életmódjukkal.

Vizük legyen jól szűrt, és rendszeresen cserélt, oxigéndús! Úgy a gyorsan áramló vizet, mint az állóvizet is egyaránt kedvelik, de ha van pontos adatunk az általunk gondozott halak származási helyéről, akkor az ottani viszonyoknak megfelelően igyekezzünk beállítani az akváriumot. Ugrálás, akváriumát takarni kell. Egyszerű gondozása miatt a megfelelő méretű akváriummal rendelkező kezdő akvaristáknak is ajánlom. Sajnos Magyarországon kevésbé elterjedt, rokonsági köréből inkább a *Melanotaenia australis* érhető el valamivel rendszeresebben nálunk.

Tenyésztésük nagyban hasonlít az eddig bemutatott fajokéhoz. Érdemes egy nagyobbacska ívató akváriumba párban kihelyezni. 26-27 C-os, középkemény és semleges-enyhén lúgos vizet töltünk be, valamint lássuk el szűréssel-fűtéssel, szükség szerint fűtéssel is az ívató medencét. Tegyük be ikrarácsot vagy perlonvattát, ami megóvja a lerakott ikrákat a szülők falánkságától. 100-200 ikrát könnyen várhatunk egy jól betelt nősténytől. Az ikrákat napi szinten távolítsuk el, s ha a szülők végeztek az ikrák lerakásával (ez napokig tart, valószínűleg szükség lesz közben az etetésükre is), kerüljenek vissza a tartó akváriumba. A kishalak átlagosan egy hét alatt kelnek ki. Ügyeljünk a szétnövésre, és a rendszeres vízcsereire. Indítani lehet őket rotatóriával, frissen kelt artémiával, majd növekedésüknek megfelelően kaphatnak apróbb férgecskéket (pl. banánféreg, vágott tubifex), ivadéknevelő portápot. A csapat felneveléséhez tágas helyre lesz szükségünk!

Természetes állományaiban néha feltűnik a tudományos nevén úgy nevezett „epizootic ulcerative syndrome”, melyért egy agresszíven terjedő, veszélyes parazita felelős, mely gyakran végzetes kimenetelű. A *Melanotaenia splendida tatei* alfaj csak elvétve fordul elő akváriumainkban, a nála feltűnőbb színű változatok miatt nem igazán tudott teret hódítani. A keleti szivárványhal úgy az 1970-es években kezdett ismertebbé válni az akváriumokban.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

syn: *Nematocentris splendida*, *Nematocentris tatei*, *Aristeus cavifrons*, *Aidaprora carteri*, *Aida inornata*, *Melanotaenia solata*.

Eng: Checkered rainbowfish, Desert rainbowfish, East Queensland rainbowfish, Eastern rainbowfish, McDonald ranges rainbowfish, Northern sunfish, Splendid rainbowfish.

Egyéb köznevei: Wüstenregenbogenfisch, Kap York – Regenbogenfisch, Sateenkaarikala, Monstret regnbuefisk, Orkenregnbuefisk, Ostaustralsk regnbuefisk.

KATEGÓRIÁK:

[Akváriumi halak](#), [Kalászhalak](#)

KULCSSZAVAK:

[Peters](#), [Vörössávós szivárványhal](#), [1866](#), [Akváriumi halak](#), [akvarisztika](#), [Kalászhalak](#), [Melanotaeniidae](#), [Melanotaenia splendida](#)

JELLEMZŐK:

[állóvízi](#), [lassan mozgó vízi](#), [sárga vízi](#), [közepesen aktív mozgású](#), [Queensland](#), [mindenevő](#), [nagyon aktív mozgású](#), [Dél-Ausztrália](#), [középső szint](#), [gyors vízáramlású](#), [nagy \(több 200 liternél\)](#), [felső szint](#), [békés rajhal](#), [félúgos \(7.5-8 pH\)](#), [átlagos élethossza 3-6 év](#), [Ausztrália](#), [félsavas \(6-6.5 pH\)](#), [átlagos növényzetigényű](#), [Észak-Ausztrália](#), [közepes hőigényű 20-25°C](#), [hőigényes \(25-30 °C\)](#), [keményvízi](#)

[15-20°Nk](#), [átlátszó vízi](#), [normál \(6.5-7.5 pH\)](#), [normálméretű akvárium 100-200 literig](#), [közepesen keményvízi 10-15°Nk](#), [Kelet-Ausztrália](#), [nagy méretű 10-20 cm](#), [közepesen áramló vízi](#), [lágynyvízi \(5-10 Nk°\)](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

- Harro Hieronimus: **Regenbogenfische und verwandte Familien** (Aqualog)
- Adrian R. Tappin: **Rainbowfishes**
- <http://rainbowfish.angfaqld.org.au/Inornata.htm>
- <http://rainbowfish.angfaqld.org.au/splendida.htm>
- <http://rainbowfish.angfaqld.org.au/Tatei.htm>

Írta: Liziczai Márk

Katalógusba került: 2009-09-14 09:01:17

Legutolsó frissítés: 2018-01-29 16:37:56

Katalógus ID: 4291

Oldal linkje: <https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/kalaszhalak/melanotaenia-splendida.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva